

Bij het onderzoek met het MADDOX-glasje op 5 m afstand (gedaan omdat zelfs het zien in de verte convergentie-inspanning kan kosten), bleek dat de lijder aan ziekte van MENIÈRE met een prisma basis *temporaal*, waarbij adductie beoogd werd, dit als zeer onaangenaam ondervond. Met de basis nasaal daarentegen aangenaam.

Tevens bleek dat bij lijders aan ziekte van MENIÈRE de dubbele beelden soms gekruist en even later ongekruist werden gezien om, met een *nasaal* geplaatst prisma, samen te vallen. Het onderzoek naar heterophorie van zoo geringen graad (de patiënt schat het in centimeters), kost zeer veel geduld. Het resultaat bij den esophoricus, bij wien iets sterker prisma noodig is dan bij den ortho-, of den exophoricus is door de verhoogde neiging tot convergentie te verklaren, daar aan de convergentieneiging wordt tegemoet gekomen. De wisselende energie bij den lijder aan ziekte van MENIÈRE, die door vele aanvallen en den voortdurend onzekeren en angstigen tusschentijdschen toestand geestelijk ook labiel is geworden, is bij het onderzoek van groot belang. Ik zou dus collega FLIERINGA willen uitnodigen in een voorkomend geval het met eenhalvegraads prisma eens te beproeven. Misschien kan hij de gegeven verklaring hier of daar aanvullen of verbeteren.

Amsterdam, 5 April 1941

G. P. UTERMÖHLEN

TUBERCULOSEBESTRIJDING

Op het ingezonden artikel in dit *Tijdschrift* van 29 Maart 1941 van collega A. DE GROOT zou ik gaarne het volgende willen antwoorden;

Ware de longtuberculose een ziekte der menschheid, welke zich openbaarde als de croupouse pneumonie, dan zou mijn artikeltje in het *Tijdschrift* van 22 Maart niet verschenen zijn. Hierin ben ik niet eens zoo ver gegaan als men reeds gaat. Het is een bekend feit, dat men in de laatste jaren tracht de longtuberculose op te sporen geheel buiten den huisarts om, door massa-doorlichting of massaphotographie. Deze methode lijkt veel op een doelmatige leeuwenjacht, waarbij al het woestijnzand door een zeef gaat, waarin dan de leeuwen overblijven. Ik kan het niet helpen, dat collega DE GROOT en vele huisartsen met hem, zich een verwijs-automaat gaan voelen, wanneer zij alle hoestenden naar het consultatiebureau doorsturen.

De longtuberculose is nu eenmaal een merkwaardige ziekte. Ik kan collega DE GROOT geruststellen, dat althans op mijn consultatiebureau de tuberculophobie niet in de hand wordt gewerkt. Is er in het gezin geen lijder aan tuberculose, dan wordt de patiënt bij negatieven uitslag van het onderzoek onmiddellijk afgeschreven. Dit is dan steeds een groote geruststelling voor hem en niet een blijvende vrees.

Het is reeds lang bekend, en het treft mij telkens weer, dat wij tuberculose vinden bij menschen, die niet de minste klachten hebben.

In mijn artikeltje heb ik de huisartsen willen opwekken, actief te blijven in zake de tuberculosebestrijding, en ik ben zeer verheugd in collega DE GROOT een actief medewerker gevonden te hebben. De bewuste 10 dagen mogen, wat mij betreft, met 2 worden vermenigvuldigd of door 2 worden gedeeld, als de oplettendheid er maar is.

Schiedam 31 Maart 1941

B. VAN VLIET, tuberculose-arts

CHRONISCHE MYOCARDAANDOENING OF PERICARDITIS ADHAESIVA?

Met veel belangstelling las ik de clinische les van dr. J. MULDER in het *N.T.v.G.* van 5 April 1941, over bovengenoemd onderwerp. Het trof mij echter, dat hij daarbij als röntgenologische onderzoeksmethode niet genoemd heeft de hart-kymographie, die toch waardevolle gegevens kan opleveren. En wat de therapie betreft, mis ik de door LINNEWEH aangegeven methode van systematische, langdurige toediening per os van groote hoeveelheden runderserum of glycocoll. Ik moge voor een en ander verwijzen naar mijn voordracht voor de Ver. v. Ned. tuberculose-artsen, opgenomen in het *N.T.v.G.* van 16 November 1940, blz. 4570, e.v.

Opmerkelijk zoowel in MULDER's geval als in het mijne is het feit, dat dergelijke

pericardadhaesies den patiënt blijkbaar vele jaren lang weinig of geen hinder geven, totdat een bijkomende oorzaak, bij zijn patiënt de pneumonie, bij de mijne de partus met daaraan aansluitende thrombose, het bekende symptomencomplex van ascites doet ontstaan. Of hier een toxische beschadiging van het vaatendotheel beteekenis heeft?

Mijn patiënte werd beter na drie ascitespuncties en de genoemde interne therapie; twee maanden geleden kreeg ik bericht, dat zij nog steeds in goeden welstand verkeert; dat is dus 1½ jaar na ontslag uit de inrichting.

Ik geef inmiddels toe, dat het streng wetenschappelijke bewijs, dat de genezing inderdaad aan de glycocolltherapie te danken was, niet geleverd is; toch spoort deze ervaring tot nadere proefneming aan.

Almen, 6 April 1941

F. N. SICKENGA

BRIEFWISSELING

★

Na het verschijnen van het hoofdartikel en het feuilleton over Boekmerken hebben wij nog een aantal nakomers ontvangen. Wij berichten nu, dat het de bedoeling is het feuilleton van mej. CROOCKEWIT eenigszins uitgebreid, voorzien van een volledige lijst en een reproductie van alle verzamelde ex-libris in brochurevorm afzonderlijk af te drukken. Wie dus ons zijn boekmerk nog niet heeft toegezonden en toch prijs erop stelt het daarin vermeld en afgebeeld te zien, neme het kloeke besluit ons dat alsnog spoedig te doen toekomen.

G. VAN RIJNBEEK

BERICHTEN

★

BUITENLAND

ARGENTINIE. — BOND VAN HOOFDPIJNLIJDERS. Te Buenos-Ayres hebben lijdens aan hoofdpijn een vereeniging gesticht, met het doel, elkander in te lichten omtrent geneesmiddelen, waarbij zij baat vinden. Uit alle deelen van Zuid-Amerika hebben zich lotgenooten bij de vereeniging aangesloten, zoodat deze nu reeds meer dan zesduizend leden telt (*Policlinico*, 24 Maart).

BELGIË. — TOEZICHT OP DE BETREKKINGEN DER MERETRICES. *De Belgische Geneesheer* van 15 Maart bevat een besluit van het ministerie van binnenlandsche zaken en volksgezondheid „ter herziening van de beschikkingen op de ontucht”. Deze bevat een aantal bepalingen, waarvan vooral de aandacht verdienen: het verbod om zich „aan ontucht prijs te geven”, anders, dan in de huizen, te dien einde in bepaalde straten en wijken door B. en W. toegelaten; het voorschrift, dat de publieke vrouwen zich op bepaalde tijdstippen regelmatig aan een contrôle-onderzoek moeten onderwerpen, en bovendien jaarlijks een klinisch, bacteriologisch en röntgenologisch onderzoek moeten ondergaan; en ten slotte de bepaling, dat ook de houders en houdsters van ontuchthuizen, de bedienden en dienstboden in deze inrichtingen en de echtgenooten en minnaars van publieke vrouwen zich aan dezelfde onderzoekingen moeten onderwerpen (*De Belgische Geneesheer*, 15 Maart).

DUITSCHLAND. — EEN ZIEKENHUIS BEKROOND. Aan het universiteitsziekenhuis Hamburg-Eppendorf is een onderscheiding toegekend voor „voorbeeldige opleiding tot het beroep”. Dit is het eerste ziekenhuis van den Staat, dat zulk een eereteken heeft verworven (*Klin. Wochenschr.*, 29 Maart).

— EEN RADIUM-VORSCHER OVERLEDEN. *De Deutsche med. Wochenschr.* van 21 Maart bericht het overlijden, te Duisburg, van den scheikundige B. JOST, op den leeftijd van 77 jaar. Hij heeft zich verdienstelijk gemaakt op het gebied van het radiumonderzoek, en had de grootste hoeveelheid radium, welke zich in het bezit van een enkelen persoon bevindt. Hij had het zelf uit pikblende bereid.